פמ.

ננידה הלכה נוז חמנ ב טוש"ע ח" רלח סעיף ח: קבו ב מיי שם :מוש"ע שם ס"ב: קבו ג מיי שם טוש"ע שם

קבו ג מיי שם טוש"ע שם ס"כ: קבח ד טוש"ע שם ס"ט: קבט ה ו מיי שם הלי טו יט טוש"ע שם סעיף

קל ז ח ט י מיי׳ שם הלכה ח ט י טוש״ע שם סעיף

תורה אור השלם

ו וְהָיָה אָם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמֵע בְּקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךְּ לִשְׁמֹר לעשות את כל מצותיו אשר אָנבִי מְצֵוּךְ הַיּוֹם וּנְתָנְךְ יְיָ אָלהָיף עֶלְיוֹן עַל בְּל גּוֹיֵ הָאָרֵץ: דברים כח א 2 וְלֹא תָסוּר מִבְּל הַדְּבָרִים אַשֶׁר אַנֹכִי מצוה אַתכם הַיּוֹם ימין וּשְׂמאול לְלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחַרִים לְעָבָדָם: דברים כח יד

י אלהיר לשמר לעשות את כל מצותיו וחקתיו אשר אנכי בְּל נְּגְּדְּוֹרֶה וְוְלְּשְׁרֶה בְּשׁׁ אָבּבּ מְצַוְּךְ הַיוֹם וּבְאוּ עָלְיִךְ בְּּל הַקְּלְלוֹת הָאַלָּה וְהָשִּׁיגוּךְּ: דברים כח טו 1 הָשִׁיבְךְ יִיִ מִצְרִים בְּאֵנִיוֹת 4

בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְּךְּ לֹא תֹסיף עוֹד לראתה תסיף עוד קראתה וְהַתְּמֵּבְרָתֶּם שָׁם לְאִיְבֶּיךְּ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָּחוֹת וְאֵין לְּנָה: דברים כח סח

זבים כוו סור אָבֶן שְׁלַמְה וְצֶדֶק יִהְיֶה לְּךְ אֵיפָּה שְׁלַמְה וְצֶדֶק יִהְיֶה לְּךְ לִמַעַן יַאֲרִיכוּ יָמֶיךְ עַל ימֶען יַאֲרִיכּוּ יָמֶיוּךּ עַל יאֲדְמָה אֲשֶׁר יְיִ אֱלֹהֶיִּךְּ נַתַּן יְבִּי דְּבִרים כה טו לא יהיה לר רביים לא יהיה לר לר לֶּך: דברים כה טו 6 לא יִהְיֶה לְּךְּ בְּבֵיתְךָּ אֵיפָה ואיפה גדולה וקטנה:

י. דברים כה יד דברים כה יד 7 לא יִהְיֶה לְךְּ בְּכִיסְךּ אֶבֶן וְאָבֶן גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה:

רבינו נרשום

אותיות מן ו' ועד מ"ם: וקללן אותיות מן ר' ועד מ"ם: וקלכן בכ"ב מוהיה ועד ואין קונה מן ר' ועד סוף א"ב וחוזר חלילה עד ה' היינו כ"ב אותיות: פים' איפה שלמה וצדק. כפי ששאר בני המקום מודדין כן יעשה ולא יפחות הלא נועות שאר מוני המקום ולא יוסיף. שאם יגדוש והיה נותנו בדמי מחוק היה עון . ללוקח ואם היה מוחק במקום מורדמו ומוררו רדמי ודומו שגודש ומוכרו בדמי גדוש היה עון למוכר: ומניין שאם אמר הריני גודש במקום וכו' ת״ל איפה שלמה וצדק. כשאר בני המקום שלא ישנה: שאיז בני וומקום שלא שנוז: שאין מעיינין. היינו גבי משקל: לא יהיה לך בביתך. ליטול שום ממון מה טעם משום אותו עון . שהיה לו איפה ואיפה ואבן . ואבן אבל אם יהיה לישראל אבן שלמה וצדק יהיה ל כביתו כל טוב: יהיה להא אגרדמים ממונה שוטר למדות שיעיין שיהיו כולן ישרות. ולא לשערים שכל אדם יש לו רשות להוקיר תבואתו אם יפה הוא משל חבירו וכל כך שלא שלא יערב רעה ביפה וימכרנה ביוקר כיפה אלא היפה ימכור . ריפה והרטה ררטה: דטד הכי ביפוי הוו עה בו עהודי עו הכי. עד רביע: מתקנינן מתקלי. (לאוכלי נשפת). לפחות אין צריך משקל אלא לפי אומד: שקול לי ג' רבעים ליטרא כל שקול לי ג' ובעים ליטוא כל אחת לבדו. מפני ההכרעות אלא שוקל לו במשקל הליטרא ומניח משקל רביע ליטרא עם הבשר הרי ג' רביעי עם הבשר הרי ג' רביעי בשר שוקלין ביחד: נפש של מאזנים. גדולה ששוקליז בה דרר גדול כמו וחשח ורדיל.

מוהיה אם שמוע. בפרשת והיה כי תבוא: מוהיה אם לא השמע עד ואין קונה. חשוב מוו"ו עד ה' כל האלפ"א בית"א דהיינו שתים ועשרים אותיות: **מנין שאין מוחקין במקום שגודשין.** ואפי' מחיל קונה: **ואין גודשין במקום שמוחקין.** ואפילו מחיל מוכר: **ח"ל** איפה שלמה ולדק. משמע דלא גרסינן הכא ולדק אלא משלמה נפקא לן שלריך שיהא האיפה שלימה שלא יבא לידי רמאות דאם עושין כן שמא יראו אותן אחרים ויאמרו כך המנהג וירמה הלוקח את המוכר או המוכר את הלוקח והא ליכא למימר דבלא מחיל מיירי בריימא

מנין שאין מוחקין במקום שגורשין. שחם הקנה לו סאה חטין אינו רשאי לומר לו מחוקה הקניתי לך ואין גודשים במקום שמוחקין אפילו הלוקח מוחזק לא יאמר הריני לוקחה גדושה: ומוהיה אם שמוע תשמע ועד ילעבדם וקללן . בעשרים ושתים ימוהיה אם לא תשמע עד ואין קונה: מקום שנהגו למוד בגסה כו': (סימן אין מעיינין ואין גודשין באגרדמין ובלימרא שלשה ועשר נפש משקלות ממחק עבה לא תעשו לא יעשה) ת"ר מנין שאין

עברי לא תעשו לא יעשה) ת"ר מגין שאין מוחקין במקום שגודשין ואין גודשין במקום שמוחקין ת"ל איפה שלמה ומנין "שאם אמר הריני מוחק במקום שגורשין ולפחות לו מן הדמים והריני גודש במקום שמוחקין ולהוסיף לו על הדמים שאין שומעין לו ת"ל איפה שלמה וצדק יהיה לך ת"ר מגין שאין מעיינין במקום שמכריעין ואין מכריעין במקום שמעיינין ת"ל אבן שלמה ומנין שאם אמר הריני מעיין במקום שמכריעין ולפחות לו מן הָדמים והָריני מכריע במקום שמעיינין ולהוסיף לו על הדמים שאין שומעין לו ת"ל אבן שלמה וצדק אמר רב יהודה מסורא "לא יהיה לך בביתך מה מעם משום איפה ואיפה זלא יהיה לך בכיסך מה מעם משום אבן ואבן אבל אבן שלמה וצרק יהיה לך איפה שלמה וצרק יהיה לך ת"ר (לא) יהיה לך מלמר שמעמידין אגרדמין למדות ואין מעמידין אגרדמין לשערים דבי נשיאה אוקימו אגרדמין בין למדות בין לשערים א"ל שמואל לקרנא פוק תני להו מעמידין אגרדמין למדות ואין מעמידין אגרדמין לשערים נפק דרש להו במעמידין אגרדמין בין למִדות בין לשערים א״ל מה שמך ∘קרנא תיפוק ליה קרנא בעיניה 🌣 נפקא ליה קרנא בעיניה ואיהו כמאן סבר כי הא דאמר רמי בר חמא א"ר יצחק מעמידין אגרדמין בין למדות בין לשערים מפני הרמאין ת"ר היה מבקש ממנו לימרא שוקל לו לימרא חצי לימרא שוקל לו חצי לימרא רביע ליטרא שוקל לו רביע ליטרא מאי קמ"ל דמתקניגן מתקלי עד הכי ת"ר היה מבקש ממנו שלשה רבעי ליטרא לא יאמר לו שקול לי שלשה רבעי ליטרא אחת אחת אלא ישוקל ליטרא ומניח רביע ליטרא עם הבשר ת"ר היה מבקש ממנו עשר לימרין לא יאמר לו שקול לי אחת אחת והכריע בובקט בובונו עטו ליבו ן לא אבון לו שקול לי אווין אווין יוזכו עד אלא ישוקל לו כולן בבת אחת ונותן הכרע אחד לכולן ת"ר ינפש מאזנים תלויה באויר ג' מפחים וגבוהה מן הארץ שלשה מפחים וקנה ומתנא שלה שנים עשר מפחים יושל צמרים ושל זגגין תלויה באויר שני מפחים וגבוהה מן הארץ שני מפחים וקנה ומתנא שלה מ' מפחים "ושל חנווני ושל בעה"ב תלויה באויר מפח וגבוהה מן הארץ מפח וקנה ומתנא שלה ששה מפחים וושל מורמני תלויה באויר שלש אצבעות וגבוהה מן . הארץ שלש אצבעות וקנה ומתנא שלה איני יודע ואלא הך קמייתא דמאי

דההוא מלא תעשו עולף נפקא שגוול לו את שלו בידים: ולפחות לו מן

הדמים. תילתה דגודשה תילתה [שבת לה.] דהשתא לא אתי לרמות כיון דפחת לו משער היולה כולי עלמה ידעי דבשביל כך פחת לו דאין מנהג בעיר למחוק וכן כשמוסיף יודעין שבשביל כך מוסיף דאין דרך לגדוש: ס"ל איפה שלמה ולדק. לטפויי אתא ולדק מכל מקום דאף זה יכול לבא לידי רמאות דאיכא דחזי במדידה ולא ידע לא בפחת ולא בתוספת. ובספרים יליף לכולהו מולדק שהוא מיותר: מעיינין. לשקול עין בעין: לא יהיה בביתך. ממון. מה טעם משום איפה ואיפה שלוקח בגדולה ומוכר בקטנה. בביתך קרא יתירא קדריש: אבל אבן שלמה. ואם בביתך אבן שלמה ולדק יהיה לך. ממון כדחמרינן בעלמא (נדה דף ע:) מה יעשה אדם ויתעשר ישא ויתן באמונה: מ"ר (לא) יהיה לך (בכיסך) וגו'. אב"ד קמוהר וקרא יתירא קא דריש דמלי למיכתב לא יהיה לך אבן ואבן כי אם אבן שלמה ולדק: אגרדמין. ממונה להלקות ולענוש מעוותי המדות: ואין מעמידין הגרדמין לשערים. שלח ימכרו ביוקר. סברא הוא דאינו לריך דאם זה רוצה למכור ביוקר אותו הצריך למעות יתן בזול וילכו הלוקחין אללו וימכור זה בזול על כרחו: נפקא ליה קרנא בעיניה. ואע"ג דאמרינן במסכת שבת (דף קת.) דרב לטייה כשבא מבבל ותהא ליה קרנא אקנקניה איכא למימר דגרמא ליה הא והא: מפני הרמאין. שממתינין עד שימכור אותו המוכר בזול ואח"כ מוכרין ביוקר. ל"א מפני הרמאין המוכרים ביוקר ואומרים שהוסיפו במדה או שנתן חטין יפות למעלה

ל) בס"י ליתל, ב) [שבת קת.],ג) ס"ל ל"ג נפקא ליה קרנאבעיניה דלל סוס ליה סכי ד) וויקרא יטן, ה) ומלא כה ידן, ו) רש"ל מוחק מן קמ"ל עד ולא נהירא לי, ז) [צ"ל לפני ד"ה וקנה], ח) [צ"ל לפני ד"ה טורטניז.

הגהות הב"ח

(ה) רשב"ם ד"ה אלא וכו'ומכריע הס"ד ואח"כ מ"ה מאי קמ"ל הא ודאי מה שקונה שוקל לו הא קמ"ל דמתקנינן:

פי' רשב"ם העקר והיה אם שמוע. בפ׳ כי תבוח: מוהיה אם לא משמע עד ואין ולדק. לנספיי אחל ולדק מכל מקום. מקום. ובספרי וחלא כה ידן מקום. מנדכת וכן כראה בעיר דמשלתה לא ילפיטן אלא יעשה חסכה אבל מחוקה או גדושה שלתה קרית ביינו בשקול עין בעין. משקום שמכריעין. טפח: לא משיינין. טפח: לא משיינין. טפח: לא משיינין. טפח: לא משום שמכריעין. טפח: לא משום שמכריעין. טפח: לא משום שלתה שלתה משום בבדולה ומוכר במטנה. בביתר במטנה, בביתר יהיה. נו מנונן משום איפה ואיפה שלוקח בגדולה ומוכר בקטנה. בביתך ימירא קא דריש. אבל שלמה ימירא המון: ס"ר יהיה למנפי פשה היכו ונחו מקרם קא יליף אלא סברא היא שאם זה ימכור ביוקר יהו נמנעין מלקנות ממנו: נפק ליה קרנא בעיניה לא גרסינן דלא הוה הכי: מפני הרמאין. שמוכרין ביוקר ואומרים שהוסיפו במדה או שנתן חטיון יפות מלמעלה ורעות מלמטה או כל מיני רמאות ובדאשכתן שהיו מעמידין פרהדרין שהיו מכין בעלי חנויות והיו אומרים להם בעל חנויות והיו אומרים להם מכרו בול במס" יותא [עו]. מכר בול במס" יותא [עו]. אחת. כל רביע בפני עלמו אחת. כל רביע בפני עלמו בעיר שהנו למוד בדקה ה"מ מדוח אבל משקלות דרך לשקול הדרו? הכל הדרו? במשקל הדרו? המאוים אחד ורביע ליטרא ומארים אחד ורביע ביטר שלה הרעי בשרה אל מחד משלה רביע בשר: אחי אחי אחי שלה רביע בשר: שלה רביע בשר: שלה ממ"ל. שלשה רבישי בשר: מאי קמ"ל.

הא ודאי מה שקונה שוקל
לו: נראה בשיני דה"ג הא
הכי ב"ד קדמונים המקיני
המקני מקלי. עד
המדות עד כאן ובפחות מכאן
שוקלים במטבעות ואם יבא
אדם למן בפחות אין שומעין
לו פן יבאו לרמות ולומר
לו פן יבאו לרמות ולומר
דכתרות כלים אמריקו לקתן
דכתרות כלים אמריקו לקתן
דכתרות כלים אמריקו לקתן
[ב] דלא אמי למיטעי שה
[ב] דלא אמי למיטעי שה שלשה רביעי בשר: מאי קמ"ל. [5.] דלא אתי למיטעי שזה חללו מרובה מזה ואיכא היכרא חנכו מרובה מזה וחיכה היכרח טובא איכא למימר דבמשקלות אתי למיטעי. א"נ דמתקני מתקלי בענין הזה ולא שליש ליטרא ולא חמישית ליטרא ישטרם זכח מנישית פיטרם מפני שמטעין בהן וכן פירש רפינו מנגלל: נפש מאזנים. הוא הברול חלול שהשלשון (מלול) זקוף במוכו: מלויה באור שלשה עפחים. במאזנים גדולים מיירי ששוחלים בו ברזל

ורעות למטה או כל מיני רמאות וכדאשכתן שהיו מעמידים פרהדרין שהיו מכין בעלי חנויות והיו אומרים להם מכרו בזול במסכת יומא (דף ט.) (בירושלמי פ"א): מאי קא משמע לן. הא ודאי מה שקונה שוקל לו: הכי גרסינן דמסקני מסקלי עד הכי. בית דין קדמונים התקינו המדות עד כאן ופחות מכאן שוקלים במטבעות ואם יבא אדם לתקן בפחות אין שומעין לו פן יבואו לרמות ולומר זהו רביע ליטרא. אי נמי מתקני מתקלי בענין זה ולא שליש ליטרא ולא חמישית ליטרא מפני שמטעין בהן בפירוש רבינו חננאל: לא יאמר לו שקול לי אחם. כל רביע בפני עלמו שאי אפשר לו שלא ישקול בריוח ומפסיד שאי אפשר ללמלם. ואית דמפרש בשביל ההכרעות ולא היא דאם היה יכול ללמלם ההכרעות חד שיעורא הוה דרביע הכרע ליטרא הוא מכריע שהרי ההכרעות הוא טפח מכריע רבע ליטרא שהוא דבר קל ואפילו במקום שנוהגין למוד בדקה הני מילי מדות אבל משקלות אין דרך לשקול כי אם הכל ביחד במשקל הגדול: אלא שוקל לו ליטרא. ונותן ליטרא בכף מאונים אחד והבשר ורביע ליטרא בכף שניה דהשתא איכא ג' רבעי בשר. ובמקום שאין מכריעין עסקינן דאי מכריעין נתצא נותן לו הכרע של אותו רביע שנותן עם הבשר בחנם ובמקום שמכריעין נותן ג' רבעים באחת ומניח בשר בשניה (א) ומכריע: ٥(קא משמע לן דמחקנינן מחקלי עד הכי. שהחקינו מדת משקל עד כאן ואין המוכר יכול לומר ללוקח לא אשקול לך דבר מועט כזה שאחן לך הכרע בשביל מקח מועט זה אבל בפחות מכאן אין דרך לשקול ולא יתן לו שום הכרע דלא חשיב מקח בפחות. ורבינו שמואל פירש דלא מתקנינן משקלות מועטין דלמא אתי למיטעי בהו ואע"ג דבמדות קטנות אמרינן לקמן [5] דלא טעו אינשי שזה חללו מרובה מזה ואיכא היכרא טובא במשקלות טעו ולא נהירא לין: ונותן הכרע אחד לרולן. משום דאי אפשר ללמלם ומפסיד המוכר כדפרישית: נפש של מאונים. הוא ברול החלול שהלשון קבוע בו: סלויה באויר ג' טפחים. שיהו ג' טפחים מן הקנה לגג הבית. ובמאונים גדולות ששוקלין בהן נחשת וברזל עסקינן כדלקתן נשיבן שהן תלויות בגג הבית וקבועות שם לפיכך לריך הרחקת שלשה טפחים מן הגג שלא תגע בגג לשיכריעם: וקנה. הוא הקנה שהלשון קבוע באמלעיתו ושתי המיתנות תלויין בראשיו: ומיסנא. הן החבלים שהכפות תלויות בהן: י"ב טפחים. ד' טפחים הקנה וארבעה טפחים כל אחד מן החבלים התלויות בשני ראשי הקנה אבל אי הוי פחות אין מכריע המאונים בשביל דבר מועט מתוך שהמשקל מרובה: " וגבוה מן החרץ שלשה טפחים. שלא יגע בקרקע בשעת הכרעה: למרים. מוכרי למר במשקל: ווגגין. מוכרי כלי זכוכית: טורטני. מאזנים של כסף וזהב וקטנות הן. טורטני הצורף קרוי כן. וכל אחת לפי מה שהן גדולות אריכות להרחיק מן הגג ומן הקרקע לפי ששוקל בהן משקל כבד ומכריע יותר: יי וגבוה מן הארץ טפח. דכך אריך להכריע: שלש **אלבטום.** ואף על גב דאינו יכול להכריע כי אם שלש אלבעות דכי אמרינן ולעיל פח:ן דלריך להכריע טפח הני מילי בשר ומיני מאכל אבל באלו אינו לריך כי אם דבר מועט: איני יודע. תנא דברייתא קאמר ליה: ומתמה תלמודא ואלא הך קמייתא דמאי. כיון דקחשיב למרים וזגגין וחנונים ובעל הבית ולורפי זהב וכסף: (בפירוש זה העמוד יש פרישות נכריות מהופך ומבולבל והספרים שונות זה אומר בכה וזה בכה וכן יש עוד שלש הלכות בפרק זה אשר הם כאלו וכאשר מנאטו בהעתק ישן דפסטו והלכנו אחריו): דינכומי

דבר גדול כמו נחשת ובדיי.

דבר גדול כמו נחשת ובדיי.
נפש היינו הלשון אותו צבת שאוחזין בו צריך להיות ארוך ג' טפחים והוא תלוי באויר ולאותו צבת תלוין המאזנים. וצריך להגביה
כפות המאזנים ששוקלין בהן מן הארץ ג' טפחים שלא יבעט הכף שבה המשקל לארץ בכח ויחזיר מהרה למעלה ונראה הכף האחר
מכריע ויאמר הרי כבר שקל. וקנה היינו הבדול הארוך שתלוין בו הכפות צריך להיות ארוך י"ב טפחים: ומיתנא. היינו הרצועות
שתולין בהן הכפות: י"ב טפחים. ושל חנוני ושל בעל הבית שמוכרין בהן חפצים: טורטני. משקלות ששוקלין בהן כסף וזהב: אלא
הך קמייתא דקאמר של חנוני ושל בעה"ב דמאי. כלומר מה שוקלין בהן:

בחולם מייר שקוקלים כו ברול

"דיגרונני" באר הוא שהוקלים בו ברול

"דיגרונני" באר לו נקשו ותוך שהוא המינה לשוי בארה לאותו צבת הלוין המאונים. ודריך להגב

"משונים גדילה מששרקלים בו בריך להיות ארוך ג' טפחים והוא תלוי בארי ולאותו צבת הלוין המאונים. וצריך להגב

מפריע ויאמר הרי כבר שקל. וקנה היעו הברוע שלקרי בו משוקליים בו מול להטוח המאונים אילך וליכן. א"ג לכך מלוי באיר שלאיר טפחים שלא יגע גגג של מעלה:

מפריע ויאמר הרי כבר שקל. וקנה היעו הרוש חבורי שהוא שלקרי בי טפחים: ומרטני משקלות ששוקלין בהן ומימול שהרי מבר ברי שקל. וקנה היעו הברוע שהוא העדיך להיות ארוך "ב טפחים: ומימול אחר מהרי ברי שקל. וקנה היעו הרבי מוך שהמימול של בל אזרכר: וקנה. הוא שיש לו שמי מימות ששני פות מאונים פליין בו והלשון קבוע מלתעלה והלשות של בל אזרכר: וקנה. הוא שיש לו שמי מימות ששני פות מאונים בליין בל וחלים במשול מרובי: "ב טפחים הבי מרוע שבר בלי ברי של הבי שבר בלי ברי של הבי בי של הבי בי של הבי של